

Ἡ Σωσάνη πολλὰ ἔδιδεν ἐχέγγυα καλλονῆς, καὶ ἦδη ἦτο πλήρης χαρίτων. Ἡ ψυχὴ τῆς ἦτο ἀπλὴ καὶ εἰλικρινής, καὶ πρὶν ἢ ἀνοίξῃ τὸ στόμα τῆς, ἐγνώριζεν, ἕκαστος τί ἐσκέπτετο. Ἡ ἀξιαγάπητος αὕτη νεάνις εἶχε μεγίστην πρὸς ἐμὲ φιλίαν, καὶ ἤρχeto συνεχῶς νὰ μ' εὐρίσκη εἰς τὴν σκηνήν μου, συνοδευομένη ἀπὸ τὴν γαλακτοτροφήσασαν αὐτὴν τροφόν. Περιεφερόμεθα συνεχῶς ἐπὶ τῆς παραλίας εἰς δάσος φοινίκων οἵτινες ἐσκέπαζον τὴν τῆς θαλάσσης ἀκτὴν. Ἐκεῖ ὠμίλουον ὅτε μὲν περὶ τῶν καλλονῶν τῆς φύσεως, ὅτε δ' ἐζήτουν νὰ ἐμφυτεύσω εἰς τὴν ἀπαλὴν αὐτῆς καρδίαν τὰς πρώτας τῆς ἠθικῆς ἀρχάς, καὶ μεθ' ἡδονῆς παρετήρουν ἀναπτυσσομένην τὴν κρίσιν τῆς κατὰ μικρόν. Πολλὰκι ἐκάμνομεν ὠφέλιμα μαθήματα, τὴν ἐδίδασκον ἰχθυογραφίαν, καὶ ἡσθάνομην ἐσωτερικὴν ἀγαλλίασιν, ἀποδίδων τοιοιτοτρόπως τῷ γεννήτορι αὐτῆς μικρὸν φόρον εὐγνωμοσύνης. Δὲν εἶχον σκεφθῇ ἀκόμη περὶ τῆς παρούσης θέσεώς μου, καὶ ἐδεχόμην ἀνευ τινος φόβου τ' ἀθῶα τῆς ὀρφανῆς μου ὠπνεύματα, ἥτις τῶρα μ' ἐνηγκαλίζετο τρυφερότατα, ἄλλοτε ὑπερμειδία μαζί μου, σπανίως μὲ ἀφίνε, καὶ πάντοτε μὲ δυσαρέσκειαν. Μίαν ἡμέραν καθ' ἣν παιζῶν μετ' αὐτῆς, τὴν ἐκράτουν σφιγκτὰ ἐπὶ τῆς καρδίας μου, ἡσθάνομην ἀναγεννωμένους ἐν αὐτῇ βιαίους παλμούς· μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην, ἀπεφάσισα νὰ θέσω ἑμαυτὸν ὑπὸ ἐπιτήρησιν καὶ ν' ἀποφεύγω τοῦ λοιποῦ τόσον ἐπιφόβους παιδίας. Ἀλλ' ἡ συνήθεια τοῦ νὰ βλέπωμεν ἀλλήλους συνεχῶς, ἀποκαθίστα δύσκολον τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ τοιοῦτου σκοποῦ μου. Ἀνεδέχθην ὅθεν εἶδος ζωῆς ἐν ἣ ἑνυπῆρχον χίλιαι ἀθῶαι ἡδοναί. Ἡ Σωσάνη ἤρξανεν ἐν τοσοῦτῳ, καὶ ἐγένετο πάντοτε ὠραιότερα· τὸ πνεῦμά τῆς ἦδη ἐπαγώθη, καὶ τὰς ἀθῶας τῆς νηπιότητός τῆς χάριτας διεδέχθη ἡ μετὰ δειλίας μεμιγμένη ἐκείνη εἰλικρινεία, ἥτις ἀνήκει εἰς ὠριμοτέραν ἡλικίαν. Ἐνώπιόν μου ἐχαμήλωνε τοὺς ὀφθαλμούς· συνελαμβανα ἐνίοτε τὰ γλυκὰ καὶ κόσμια βλεμματα τῆς, καὶ ποτὲ δὲν τ' ἀπῆνταν ἀνευ ἐσωτερικῆς τινος ταραχῆς. Ἰδὼν αὐτὴν ποτε ἰχθυογραφοῦσαν, ἐτόλμησα νὰ πλησιάσω τὰ χεῖρά μου εἰς τὴν χεῖρά τῆς. Ἐκείνη προσήλωσε τρυφερῶς τοὺς ὀφθαλμούς τῆς ἐπὶ τοῦ προσώπου μου, καὶ ἤρρυθρε. Πῦρ ταραχῶδες διεπέρασε τότε τὴν καρδίαν μου, καὶ αἱ πλέον ἔνοχοι ἰδέαι παρίσταντο νὰ μ' ἀποπλανήσωσιν· ἐβλεπον ἑμαυτὸν ἀπολεσθέντα, ὅτ' ἐγείρομ' εὐθύς, καὶ τρέχω εἰς τὴν σκηνήν μου, καὶ τύπτω τὸ στήθος μου ἔλεγον ἑμαυτῷ, «ὦ παγε, ἀγενῇ ἄνθρωπε, θυσίαςον ἀκόμη τὴν ἀθῶαν ἐκείνην κόρην, εἰσάγαγε τὴν ἐρήμωσιν εἰς τοὺς κόλπους τοῦ εὐεργέτου σου, πρόσθε ἀκόμη καὶ τοῦτο εἰς τὰ λοιπὰ σου ἐγκλήματα». Ὅχι! λύζων ἐξηκολούθουν, ὁχι! εἰμὴ ἀνάξιος νὰ βλέπω τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, καὶ νὰ ζῶ μετὰ τῶν ἀνθρώπων.

Ἐμείνα δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐκείνης θρηγῶν, ἐγκλειστος εἰς τὴν σκηνήν μου, καὶ ἄσιτος. Ὁ φίλος μου ἦλθε νὰ μὲ ἰδῇ, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ διατι ἡμῶν εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ἀλλ' ἐγὼ ἐρρίφθην εἰς τοὺς πόδας του, καὶ τῷ ἐξημολογήθην εἰλικρινῶς τοὺς ἀπατροπαίους στοχασμούς μου. Ἐκεῖνος δὲ μὲ ἱλαρότητα ἀνεγείρας με, μὲ ἐσφιγξεν εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ μὲ εἶπε: «παῦσε τοῦ νὰ λυπῇσαι καὶ ἀνάλαβε τὸ θάρρος ὅπερ ἀνήκει· εἰς τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας· οὐδεὶς θνητὸς εἶναι ἀσφαλὴς ἀπὸ τὴν πλάνην, ἀλλ' εἰς μόνην τὴν ἀρετὴν δέδοται τὸ θριαμβεῦν, καὶ ἡ δίκαια σου γενναίως μόνῃ ἔδωκε τὴν ἀπόδειξιν ταύτην. Τέλος,

ἐπρόσθεσαν ὑπομειδῶν, τοῦτο εἶναι· κειμήλιον τὸ ὅποιον εἰς σὲ ἐμπιστεύομαι, οὐ δὲ θέλεις τὸ φυλάξῃς διὰ σεαυτὸν. Ἐγὼ δὲν ἔχω ἐνταῦθα κανένα φίλον προσφιλέστερον ἀπὸ σὲ, καὶ τὸ σχεδόν μου εἶναι νὰ σ' ἐνώσω μετὰ τῆς οἰκογενείας μου διὰ τῶν στενωπῶν δασμῶν. Οὗτος εἶναι ὁ τὸν ὅποιον προσέθεμην σκοπὸς, ὃν ἡ γνώσις τοῦ καλοῦ χαρακτῆρός σου ἰσχυροποιεῖ ἐπὶ μάλλον». Ἀνέπνευσα ἐλ νέου εἰς τοὺς πόδας του, καὶ μὲ χαμηλὴν καὶ διακεκομμένην φωνὴν ἐφέλισα εὐχαριστίας τινας· οὗτος δὲ μ' ὁδήγησεν εἰς τὴν θυγατέρα του, καὶ τῇ ἔδωκε ἐντολὴν νὰ μ' ἀγαπᾷ τοῦ λοιποῦ ὡς μέλλοντα νυμφίον τῆς. Ἐράτμιοι τότε ἐρύθημα ἐκάλυψε τὸ πρόσωπόν τῆς, καὶ παρετήρησα ὅτι δὲν ἦμην εἰς αὐτὴν ἀδιάφορος. Διήγομαι οὕτω τὰς ἡμέρας ἐν εἰρήνῃ προσέχοντες τὴν εὐτυχίαν μας, ὅταν ὁ θάνατος μ' ἀφῆρεσε πᾶσαν ἐλπίδα. Ἡ Σωσάνη ἀπέθανεν ἀπὸ κακότητος πυρετοῦ, καὶ συγχρόνως ἔλαβον τὸ δυστύχημα νὰ χάσω καὶ τὸν σεβάσμιον πατέρα τῆς. Ἀποδοὺς αὐτοῖς μετ' ἀνεκφράστου θλίψεως τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν, ἐθεώρουν ἐκλείπουσαν τὴν ἐν ἐμοὶ σχηματισθεῖσαν ἰδέαν μελλούσης εὐδαιμονίας, χάσας συγχρόνως νύμφην, εὐεργέτην καὶ φίλον. Ἡ ἡδονὴ καὶ παρηγορία τῆς ζωῆς μου, τὰ πάντα ἐσβέσθησαν, εὐρισκόμην μόνος εἰς τόπον ἄγριον δι' ἐμὲ πλέον, περιεπλανώμην εἰς τοὺς τάφους, καὶ ἐπὶ τῆς ψυχρᾶς τέφρας ἐκείνων οὐς ἡγάπων. Ὡκειν μὲ δυσαρέσκειαν πλέον ἐκείνην τὴν νῆσον, ἥτις ἄλλοτε μ' ἐφαίνετο τοσοῦτον ὠραία, μῆτε ἡδυνάμην τοῦ λοιποῦ νὰ ὑποφέρω ἑμαυτὸν ἐν τῇ μοναξίᾳ μου.

Ἐκαστον βῆμα ἀνεκάλει εἰς τὴν μνήμην μου τὰς ἡδονὰς τοῦ παρελθόντος, καὶ τὰς παρούσας συμφοράς, ἕκαστον ἀντικείμενον ἐπέφερεν ἐν ἐμοὶ θλίβεράς ἀναμνήσεις, φρικώδης μελαγχολία κατέλαβε τὴν ψυχὴν μου· οἱ δ' ἐλεγχοὶ τοῦ συνεῖδός ἐπὶ μικρὸν διακοπέντες ὑπὸ τῆς γλυκύτητος ἡσυχου συναναστροφῆς, μὲ τρομακτικὴν ἐπανελήφθησαν σφοδρότητα. Ἐπορευόμην καθ' ἑκάστην εἰς τὸ μνημὴ τῶν φίλων μου διὰ νὰ κλαίω, καὶ ὅταν ἐπανηρχέμην εἰς τὴν οἰκίαν ἐθεώρουν ἑμαυτὸν μετὰ φρίκης εἰς τὴν φοβερὰν ἐκείνην ἔρημον. Τέλος μ' ἐπῆλθε ἡ ἰδέα ν' ἀφῆσω τὴν Ἀμερικὴν, ἐπώλησα τὰ ὅποια ὁ φίλος μὲ εἶχεν ἀφήσει κτήματα, καὶ δοὺς τὸ τελευταῖον χαῖρε εἰς τὴν ἔρημον ἐκείνην ὅπου τόσαι παρῆλλον εὐτυχίας ἡμέραι, ἐπανῆλθον εἰς τὴν Εὐρώπην.

(Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ).

Ι. Σ. Γ.

Ὁ ΛΑΠΕΡΟΥΣΙΟΣ.

Οὐδένος μετὰ τῶν δημοσιευσάντων τὴν γήινον σφαῖραν θαλασσοπόρων τὸ ὄντως τοσοῦτον δημοτικὸν δὲν εἶναι ὡς τὸ τοῦ Λαπερουσίου. Ἴσως πρέπει ν' ἀποδώσῃ τις τὸ πλεῖστον μέρος τῆς διακεκριμένης αὐτῆς ἐκκλησίας του, εἰς τὸ δλέθριον τέρμα τὸ ὅποιον ἡ ἐκστρατεία του ἔλαβε· μεγάλα συμβάντα εἰς ὀλίγον διάστημα χρόνου τὴν φήμην τινὸς ὑπερψοῦσι, δίδοντες πολλάκις εἰς αὐτὸν μεγαλητέραν δόξαν, παρ' ὅτι μακρὰ πείρα ὠραίων πράξεων ἐστεμμένων ὄλων μὲ ἐπιτυχίαν δύναται νὰ τῷ χορηγήσῃ.

Εἰς διάστημα τριάκοντα ἐτῶν εὐρίσκετο κεκαλυμμένον τὸ μυστήριον τῆς τύχης τοῦ Λαπερουσίου, καὶ ἀν' ἡναι γνωστὸν σήμερον οἱ λαοὶ οἵτινες ἐγίναν μάρ-

τυρες τῆς τρικυμίας του, ἂν διερευνήθησαν αἱ ὑφαλοι ὅπου κείνται· τὰ τελευταῖα τῶν πλοίων του λείψανα, ὑπάρχουσι ἀκόμη μ' ὅλα ταῦτα θλιβερά ἀμφιβολία περὶ τῆς τύχης ἐκείνων οὔτινας διέφυγον τὴν καταστροφὴν, περὶ τῶν λεπτομερειῶν τοῦ θανάτου των, ἴσως δὲ καὶ περὶ τῆς ὑπάρξεως τινῶν ἐξ αὐτῶν.

Ὁ Λαπερούσιος εἶχεν εἰσέλθῃ πολλὰ νέος εἰς τὸ βασιλικὸν τῆς Γαλλίας Ναυτικόν, εἶχε παρευρεθῇ εἰς διαφόρους ναυμαχίας, εἶχε λάβει εἰς πολλὰς ἐξ αὐτῶν μέρος ἐνδοξον ἐπὶ τῶν πλοίων, τὰ ὅποια ἐδιοίκει, καὶ εἶχε συναριθμηθῇ μετὰ τῶν πλέον διακεκριμένων ἀξιωματικῶν τοῦ ναυτικοῦ, ἐκπληρώσας ἐπιτυχῶς καὶ φιλανθρωπῶς τραχείαν τινὰ ἀλλὰ σημαντικὴν ἀποστολὴν τὸ νὰ καταστρέψῃ δηλ. τὰ ἐν τῷ κόλπῳ Οὐδῶν Ἀγγλικά καταστήματα, τῶν ὁποίων εἶχεν ἤδη δώσει τσαυτὰ δείγματα· τὸ πολύτιμον πλεονέκτημα τοῦ ὅτι ἐπλευσεν εἰς ὅλας τοῦ κόσμου τὰς θαλάσσας, τόσον ἐν καιρῷ πολέμου, καθὼς καὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν 1774 μέχρι τῶν 1778 ἐκ τῶν προτερημάτων του αὐτῶν προταπίεις ὁ Δουδοίκος δέκατος ἕκτος τῆς Γαλλίας, τὸν διώρισεν ἀρχηγὸν ἐκπλοῦ τινος σκοποῦν ἔχοντος ἀνακαλύψεις.

Ὁ Δουδοίκος δέκατος ἕκτος ἡγάπα πολλὰ τὰς γεωγραφικὰς ἐπισήμας· βοηθούμενος δὲ παρὰ τοῦ σοφοῦ Φλεωρίου, συνέταξεν ὁ ἴδιος τὰς ὁδηγίας καθ' ἃς ὤφειλεν ὁ Λαπερούσιος νὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ τελειοποιήσῃ τοῦ Κῶκ τὰς ἐργασίας· αἱ ὁδηγίαι αὗται αἱ τοσοῦτον ἄλλως ἀξιοσημειώτοι ὥς πρὸς τὸ ὑδρογραφικὸν αὐτῶν μέρος εἶναι ἐτι μᾶλλον ἐπαίνεταί διὰ τὰς ἐν αὐταῖς ἐκφραζομένας ἀρχὰς τῆς φιλανθρωπίας.

» Ὁ Κύριος Λαπερούσιος (εἶναι γεγραμμένον εἰς αὐτὰς) θέλει μεταχειρισθῇ μετὰ προσπαθείας καὶ ζήλου ὅλα τὰ μέσα ὅσα δύνανται νὰ βελτιώσωσι τὴν γάσιν τῶν λαῶν, τοὺς ὁποίους θέλει ἐπισκερθεῖ, χορηγῶν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν, τὰ ὅσπρια, τοὺς καρπούς καὶ τὰ ἐπωφελεῖ δένδρα τῆς Εὐρώπης, καὶ διδάσκων αὐτοὺς τὸν τρόπον τοῦ σπεῖρην καὶ καλλιεργεῖν ταῦτα, καθὼς καὶ τὴν χρῆσιν τῆν ὁποίαν πρέπει νὰ κάμωσιν τῶν δώρων τούτων, τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον εἶναι τὸ νὰ πολυπλασιασθῶσιν εἰς τὴν γῆν των προϊόντα, ἀναγκαῖα εἰς λαοὺς λαμβάνοντας ὅλην σχεδὸν τὴν τροφὴν των ἐκ τῆς γῆς.

» Αἱ περιστάσεις, αἵτινες εἰς τοσοῦτον μακρὰν ἐκστρατείαν πρέπει νὰ προβλέπωνται, ἤθελον ποτὲ ὑποχρεώσῃ τὸν Κύριον Λαπερούσιον νὰ κάμῃ χρῆσιν τῆς ὑπεροχῆς τῶν ὅπλων του κατὰ τῶν ὅπλων λαῶν ἀγρίων, διὰ νὰ προμηθευθῇ διὰ τῆς βίας τὰ πρὸς ζωὴν ἀναγκαῖα, ὡς τρόφιμα, ξύλα, ὕδωρ κτλ. δὲν θέλει μεταχειρίζεσθαι τὴν δύναμιν, εἰμὴ μετὰ τῆς μεγαλητέρας μετριότητος, καὶ θέλει αὐστηρῶς τιμωρεῖ ἐκείνους ἐκ τῶν ἀνθρώπων αὐτοῦ, οἵτινες ἤθελον ὑπερβῇ τὰς διατάγας του.

» Ὁ βασιλεὺς ἤθελεν θεωρήσει τὴν ἐκστρατείαν ὡς εὐτυχὴς ἐπιτυχούσαν, ἂν ἤθελεν εἶσθαι δυνατὸν νὰ περικυβηθῇ χωρὶς, οὐδὲ ἐνδὸς μόνον ἀνθρώπου τὴν ἀπώλειαν.

Ἄλλ' ἡ τελευταία αὕτη εὐχὴ δὲν ἐμελλε παντελῶς νὰ πληρωθῇ· δύο φρεγάται ἡ Βουδὸλη καὶ ἡ Ἀστρολάκη παρεδίδθησαν εἰς τὸν Λαπερούσιον, ἀξιωματικοὶ ἐκλεκτοί, ἄνδρες πολυμαθεῖς καὶ ζωγράφοι διακεκριμένοι, μηχανικοὶ, ἀριστονόμοι, φυσικοὶ, φυσιολόγοι, βοτανικοὶ, ἱατροί, ἰχθυογράφοι, ὀρολόγοποιοὶ καὶ διάφοροι ἄλλοι ἑκατὸν τριάκοντα δύο τὸν ἀριθμὸν ἐπεδιδάσθησαν ἐν αὐταῖς.

Ὁ Λαπερούσιος ἀνεχώρησεν ἐκ Βρασέτης τὴν 12 Αὐγούστου 1785 διερευνήσας γεωγραφικὰς τινὰς τοποθεσίας εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν καὶ διατρίψας ὀλίγον καιρὸν εἰς τὰς Σανδύιχας νήσους, πρὸς τὴν μεσημβρινὴν θάλασσαν κειμένας, μετέβη εἰς τὴν Βορειοδυτικὴν παραλίαν τῆς Ἀμερικῆς. Τὸ μέρος τοῦτο ἦτον ἐξ ἐκείνων, τὰ ὅποια ἐμελλε μετὰ τῆς μεγαλητέρας σπουδῆς νὰ ἐξετάσῃ τοσοῦτον μᾶλλον, καθόσον ὁ Κῶκ ἀπεβλήθη πάντοτε ἐκεῖθεν ὡς ἐκ τῶν σφοδροτάτων ἀνέμων καὶ τῆς ῥοῆς τῶν κυμάτων. Εἰς τὴν παραλίαν αὐτὴν ἤρχισεν ἡ σειρά τῶν δυστυχημάτων, τὰ ὅποια ἐμελλεν ἡ ἐκστρατεία ν' ἀπαντήσῃ· εἶχεν ἤδη ἀνακαλυφθῇ μικρὸς τις κόλπος, ὁ λιμὴν τῶν Γάλλων ἐπικληθεῖς, ὅστις ἦτο μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀγνωστός, καὶ δὲν ἐμείνε πλέον εἰμὴ ὀλίγοι τινὲς βολίδες μετρούματος νὰ ριφθῶσιν εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης. Τρεῖς λέμβοι εἶχον σταλῇ διὰ ν' ἀποπερατώσωσι τὴν ἐργασίαν ταύτην· ἀλλὰ φθάσαι εἰς τὸν στενωπὸν καθ' ἣν στιγμὴν τῆς θαλάσσης ἡ καλὴ ῥοιὰ ἦτον εἰς ὅλην αὐτῆς τὴν δύναμιν, παρεσύρθησαν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐπὶ τὴν παραθαλασσίων ῥιπτομένων μεγάλων κυμάτων, ἅτινα ἐδύθησαν δύο ἐξ αὐτῶν· οὕτως ἀπωλέσθησαν εἰκοσιὲν ἄτομα, μετὰ τῶν ὁποίων ἐξ ἀξιωματικῶν· ἡ θλιβερά αὕτη καταστροφή ἐπροξένησεν τὴν ζωηροτέραν ἐντύπωσιν εἰς τὸν Λαπερούσιον.

» Δὲν φοβοῦμαι νὰ εἶπω (λέγει εἰς τὴν ἐκθεσιν τῆς θαλασσοπορίας του), ὅτι ἡ θλίψις μου συνωδυνήθη ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης μετὰ τὰ δακρύα μου, καὶ ὅτι ὁ χρόνος δὲν ἐδυνήθη νὰ τὴν καταπραύνη».

Ἐπὶ τῆς παραλίας αὐτῆς τῆς Ἀμερικικῆς ὁ Λαπερούσιος δὲν ἐδυνήθη ἄλλο τι νὰ κατορθώσῃ, εἰμὴ νὰ προσδιορίσῃ μόνον τὴν τοποθεσίαν μεμονομένων τινῶν μερῶν. Ἀπῆντησε τὰς αὐτὰς ὡς ὁ πλοίαρχος Κῶκ δυσκολίας, ἄλλως τε δὲν ἐδύνατο ἐκεῖ νὰ διατρίψῃ εἰμὴ ἐξ μόνον ἐβδομάδας. Ἡ περὶ τὰ μέρη ταῦτα ἔρευνα ἐπανελήφθη ἔκτοτε παρὰ τοῦ θαλασσοπόρου Βανκούβερ, ὅστις μόλις μετὰ τριῶν ἐτῶν ἐπιμόνους ἐργασίας κατῴρθωσε νὰ φέρῃ αὐτὴν εἰς πέρας.

Τὰ σημαντικώτερα τῆς θαλασσοπορίας τοῦ Λαπερούσιου ἀποτελέσματα, ἅτινα ἐπλούτισαν τὴν γεωγραφίαν εἶναι αἱ κατὰ τὰς παραλίας τῆς Ταρταρίας καὶ τῶν παρακειμένων νήσων ἀνακαλύψεις του. Ἀναχωρήσας ἐκ τῆς Ἀμερικικῆς μετέβη ὁ Λαπερούσιος εἰς τὰ μέρη ταῦτα ἀφ' οὗ καθ' ὅσον ἀνεκάλυψε πρὸς τὸ βόρειον μέρος τῶν νήσων Σανδύιχων μεμονομένον τινὰ βράχον, τὸν ὁποῖον ἐκάλεσε νῆσον Νέκερ, καὶ μίαν μακροτάτην σειράν σκοπέλων· ἐν τῷ μέσῳ τῶν σκοπέλων αὐτῶν ἐκινδύνευσεν ν' ἀπωλεσθῇ ἐν καιρῷ νυκτός, ἀλλὰ κατῴρθωσε νὰ διαφύγῃ τὸν κίνδυνον διὰ τῆς ἐπιδεξιότητος του. Ἦρχισε τὰς ἐργασίας του ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τῆς Ἀσίας, τῆς ὁποίας τὸ πλεῖστον μέρος ἦτον ἀκόμη πάντι ἀγνώστον. Ὁ πορθηδὸς ὅστις φέρων τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀνακαλεῖ τὴν ἐκ τῶν θαλασσῶν ἐκείνων διάβασίν του, ἐπετρεψεν εἰς αὐτὸν νὰ μεταβῇ εἰς Καμτζάτκα· ἐκεῖ ἔλαβον οἱ δυστυχεῖς θαλασσοπόροι εἰδήσεις ἐκ τῆς Γαλλίας, καὶ μετὰ τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων εὐρέθη ἐν δι' οὗ ἐπροβιβάζετο ὁ Λαπερούσιος εἰς τὸν βαθμὸν μοιράρχου.

Ἐκεῖθεν ἀνεχώρησε τὴν 29 Σεπτεμβρίου καὶ διευθύνθη πρὸς τὸ μεσημβρινὸν μέρος, διελθὼν ἐκ τῶν νήσων τῶν Θαλασσοπόρων καὶ τῶν Φίλων· εἰς μίαν τῶν νήσων αὐτῶν καλουμένην Μάουναν ὑπέφερε δευτέραν καταστροφήν, ἐπίσης θλιβεράν ὡς τὴν ἐν τῷ κόλπῳ τῶν

Γάλλων. Ὁ Δελακούγγλης ἰδιαιτέρος αὐτοῦ φίλος πλοίαρχος δικρότου καὶ διοικῶν τὴν Ἀστρολάβην, ἐπιβάς εἰς τινὰ κανονοφόρον καὶ εἰσελθὼν μετ' ἄλλων λέμβων εἰς μικρότατον τινὰ κόλπον περικυκλωμένον ὄντα ἐξ ὑφάλων, ἐπὶ σκοπῇ τοῦ νὰ λάβῃ ὕδωρ, εὐρέθη αἰφνης ἐπὶ ξηρὰς πρὸς τὸ χαμηλὸν τῆς καλιβρίας μέρους· θελήσαντες τότε νὰ τὸν γυμνώσωσιν οἱ ἄγγριοι περικυκλώσαν αὐτὸν ἐκ τοῦ πολλὰ πλησίον· ἀλλ' ἐνῷ ἤλπιζε νὰ κρατήσῃ τὴν ὁρμὴν αὐτῶν ἀνευ χύσεως αἱματος, ἐκρημνίσθη αἰφνης παρὰ σωροῦ τινος λίθων, καὶ πολλὰί ἐκαστοὶ ἀνθρώπων ἐπεσαν συγχρόνως ἐπ' αὐτοῦ καὶ τῶν συντρόφων του. Ὁ Δελακούγγλης ἐφρονεῦθη παρὰ τῶν ἀγγριῶν τούτων μετὰ ἔνδεκα ἐτέρων ἐκ τῆς συνοδείας του, οἱ δὲ λοιποὶ διεσώθησαν κολυμβῶντες εἰς τὰς λέμβους αἵτινες εὐρίσκοντο εἰσέτι ἐπὶ τοῦ πελάγους· τὸ πλείστον αὐτῶν μέρους φέροντες πληγὰς βραχέας.

Ἐπισκεφθεῖται καὶ τινὰς ἐτέρας νήσους αἱ δύο φρεγᾶται ἐβθασαν ἐν Βοτανυδεὺ (Botanybay) τὴν 46 Ἰαννουαρίου 1783, ἐκ τοῦ μέρους αὐτοῦ χρονολογεῖται ἡ τελευταία ἐπιστολὴ τὴν ὁποῖαν ὁ Λαπερουσίος ἔγραψεν εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργὸν τὴν 7 Φεβρουαρίου· ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης νεκρικὸν κάλυμα ἐβρίσθη ἐπὶ τῆς εἰσαρμένης ὁλων ἐκείνων, ἐξ ὧν συνετίθετο ἡ ἐκστρατεία. Ἐμὲλλον νὰ φθάσωσιν εἰς τὴν νῆσον τῆς Γαλλίας πρὸς τὰ τέλη τῶν 1788, ἀλλὰ δύο ἔτη παρῆλθον ἔκτοτε χωρὶς νὰ φανῶσι παντελῶς ἀκόμη· τότε ἡ περὶ τῆς τύχης τοῦ Λαπερουσίου περιέργεια ἤρχισε νὰ γίνεταί ἐπαίσθητὴ ἐν τῇ μέσῃ τῶν παραγῶν τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως· ἡ ἐν Παρίσις ἐταιρεία τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας ὕψωσε τὴν φωνὴν ἐνώπιον τῆς ἐθνοσυνελεύσεως, καὶ ὁ Δουδεβίχος δέκατος ἔκτος παρεκαλέσθη νὰ διατάξῃ τὸν ὀπλισμὸν δύο πλοίων διὰ νὰ ὑπάγῃσι πρὸς ἀναζήτησιν τῶν θαλασσοπόρων. Ὁ Δεντρεκαστίος, ὅστις ἐπεφορτίσθη τὰ τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν ἔλαβεν ἐνταυτῇ ὁδηγίαν νὰ τελειοποιήσῃ τὰ ἔργα τοῦ Λαπερουσίου. Τὸ δευτέρον τῆς ἀποστολῆς του μέρος ἐπληρώθη ἐπιτυχῶς διὰ τῶν μετ' αὐτῶν ἐπιβιβασθέντων εἰς τὰ πλοία μηχανικῶν καὶ ἄλλων σοφῶν· ἀλλ' ὁ πρῶτιστος σκοπὸς τῆς ἐκστρατείας δὲν ἐπέτυχε διόλου· τίποτε δὲν ἀνεκαλήσθη περὶ τοῦ Λαπερουσίου καὶ τῶν συντρόφων αὐτοῦ· καὶ ἡ σύζυγός του ἀποθανοῦσα κατὰ τὰ 1809, καθὼς καὶ αἱ οἰκογένειαι τῶν δυστυχῶν θαλασσοπόρων ἔμειναν εἰς τὴν ἀνήσυχον καὶ θλιβεράν ἀβεβαιότητα, εὐρίσκόμεναι ἀενάως μετὰ τὸ ἐλπίδων νέων καὶ ἀπελπισίας τοσοῦτον μᾶλλον σκληρῶν, καθ' ὅσον ποτὲ ἀρκετὰ ἐριστικαὶ δὲν ἦσαν ὥστε νὰ δυνηθῶσι νὰ καταστρέψωσι διὰ μιᾶς πᾶσαν ἐλπίδα.

» Κατὰ τὰ 1827 ἀνεκαλύφθη τέλος πάντων παράτινος πλοίαρχου Ἀγγλοῦ Διλλὸν καλουμένου εἰς μίαν τῶν νήσων Βανικίρων, ὁ τόπος ὅπου συνέβη τὸ ναυάγιον τοῦ Λαπερουσίου· ὁ τόπος αὐτὸς ἐπισκέφθη ἐκ νέου κατὰ τὰ 1828, παρὰ τοῦ Κ. Δουμὸν Δουρβίλου, ὅστις ὕψωσεν ἐπὶ τοῦ ἀκροθαλασίου ἐν μνημεῖον πρὸς μνήμην τῶν δυστυχῶν συμπατριωτῶν του, καὶ ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ βάθους τῆς θαλάσσης πολλὰ καὶ διάφορα πράγματα, ἐναποτεθέντα ἐπομένως εἰς τὸ ἐν Παρίσις ναυτικὸν μουσεῖον.

Ο ΗΠΕΙΡΩΤΗΣ.

ΧΕΛΙΔΩΝΕΣ

Ἡ ΤΟ ΕΑΡ.

Ἦλθ' ἦλθε χελιδὼν, καλὰς
ἦρας ἄγρουσιν καὶ καλοὺς ἐνιαυτούς.
— Παρ' ΑΘΗΝΑΙΩ.

Ἦλθατε, καλῶς ἦλθατε, γλυκεῖα! χελιδόνες!
Τὴν χλοερὰν αὐτῆς στολὴν ἡ φύσις θεὸς νὰ βαλῇ!
Τῆς ἀπουσίας σας, μικραὶ, οἱ μῆνες ὡς αἰῶνες
Μ' ἐφάνησαν μεγάλοι!

Ἦ χελιδόνες σύρετε τοῦ ἔαρος τὸ ἄρμα·
Τοῦ ἔαρος μὴνύτριάι σεῖς εἰσθε, ὦ ἀθῶιαι!
Τῆς τεθλιμένης κτίσεως ὑπάρχετε τὸ χάρμα
"Ὅτ' ἐρχεσθε ἀθρόαι.

Τοῦ παραδείσου ὁ Θεὸς τὰς θύρας σᾶς ἀνοίγει
Καὶ εἰς τὸν κόσμον, ὦ μικραὶ, σᾶς στέλλει ἐλευθεράς·
Τὰς κλείει δ' ὅταν ἐξ ὑμῶν καὶ ἡ ἐσχάτη φύγῃ
Εἰς τοὺς λευκοὺς αἰθέρας.

« ὦ Χερουβὶμ — σᾶς μελωδεῖ — μὲ σγῆμα χελιδόνος
Εὐαγγελίστατε τῇ γῇ ὅτι τὸ ἔαρ ἦλθεν·
"Ὅτ' ἦλθε πάλιν ἡ χαρὰ, ὅτ' ἐφυγεν ὁ πόνος
Καὶ ὁ χειμὼν παρῆλθεν!

2.

Ναί, ναί! εὐαγγελίστατε ὅτι θὰ μειδιάσω . . .
"Ὅτι ἀμέσως δι' αὐτοῦ τοῦ μειδιάματός μου
Μὲ σμαραγδίνιας καλλονὰς ἐγὼ θεὸς νὰ σκεπάσω
Τὸ πρόσωπον τοῦ κόσμου!

Ἦ χελιδόνες! ἄλλοτε — πρὸ δυσχλίων χρόνων! —
"Ὅπότεν ἐπεστρέφατε μὲ τοὺς καλοὺς γεράνους
Οἱ παῖδες οἱ παιδοῦτάτοι τῶν θείων μας προγόνων
Βαστάζοντες στεφάνους.

Τοὺς οἴκους περιήρχοντο καὶ τὴν ἐπιστροφὴν σας
Ἀνγγέλλον συμπάλλοντες: « Ἡ χελιδὼν ἐστάλη! »
Καὶ τώρα — ὦ μεταβολὴ καρῶν! τὴν ἔλυσιν σας
Εἰς ψάλτης μόνον ψάλλει!

Τί πληττετε τὸν οὐρανὸν μὲ τὰ μικρὰ πτερὰ σας;
Ἦ μελανόλευκα πτηνὰ, βιαίως τί πετᾶτε;
Διατί τόσον γοερὰ τὰ τερετίσματά σας;
Τὰ στέρνα τί τρυπᾶτε;

Ταλαίπωρα! δὲν ἤυρατε τὰς φωλεάς σας πάλιν!
Τίς ἄρα σᾶς κατέστησεν ἀνέστια καὶ ξένα;
Τίς ἄρα σᾶς ἐδύθεισεν εἰς συμφορὰν μεγάλην,
Πτηνὰ δυστυχισμένα;

3.

Χειμὼν ἐλεηλάτης βαρὺς τὴν οἰκουμένην·
Εἰς τὰ νερά του ἐπνίξε δεινῶνας καὶ χωρία·
Ἐφόνευσεν μὲ τὴν πνοὴν αὐτοῦ τὴν παγωμένην
Ἀνθρώπους καὶ θηρία!

Ἄ! παύσατε, φιλόπονα πτηνὰ, τὰ κλαύματά σας!
Τὰς φωλεάς σας κτίσατε μὲ ἄχυρον ἢ χῶμα
Καὶ κελαδήσατ' ἔπειτα τοὺς νέους ἔρωτάς σας
Μὲ τὸ γλυκὺ σας στόμα.

Ὁ Ὑψιστος σᾶς ἐστελεῖν ἐδῶ πρὸς εὐφροσύνην.
Λοιπὸν, ἀθῶιαι ψάλτριάι, χρεῶν νὰ κελαδῆτε,
Χρεῶν νὰ ναυορίζετε τὴν τῆς ψυχῆς ὁδὸν
Καὶ νὰ χαροποιήτε!

— Ἦλθατε; καλῶς ἦλθατε, ὦ φίλαι χελιδόνες!
Νὰ μ' ἐπισκέπτεσθε συχνὰ εἰς τὸ παράθυρόν μου·
Θὰ παύουν μὲ τὸ ἄσμα σας εὐδὺς αἱ ἀλγηδόνες
Τῶν νέων ἡμερῶν μου.

Μάρτιος, 1850.

ΞΕΝΟΦΩΝ ΡΑΦΟΠΟΥΛΟΣ.